

Spital (укр. гов. *шпи(і)таль*, угор. *hospitály, kórház*, укр. літ. *госпіталь, шпиталь, госпіталь*), die Brösel (угор. *prézli*, укр. гов. *призли*, укр. літ. *панірувальні сухарі*), die Pogatsche (укр. гов. *богач*, угор. *pogácsa*, укр. літ. *печиво, коржик, пиріг*), der Scherben (укр. гов. *щерблик*, угор. *cserepe, cserepet, cserepek*, укр. *черепок, уламок, глиняний горщик*) тощо.

Германізми потрапляли в говірки Закарпаття не тільки різними шляхами, але й в різний період. У чужому мовному середовищі вони, як правило, асимілювалися. Асимілюючись, німецькомовні лексичні запозичення уподібнилися у більшій чи меншій мірі до морфологічних моделей тієї чи іншої мови / говірки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гвоздяк О.М. Запозичення з німецьким етимомом на позначення лексико-семантичного поля „Одяг” в українських говірках Закарпаття (Ужгородщина) // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. – Вип. 16. – 2007. – С. 89 – 91.
2. Duden. Etymologie. Herkunftswörterbuch der deutschen Sprache. – Bd. 7. – Dudenverlag : Mannheim, Wien, Zürich, 1997. – 839 S.
3. Hvozdyak O. Deutsche Lehnwörter in den ukrainischen Dialekten Transkarpatiens. Wortfeld: Ernährung // Materielle und geistige Volkskultur des Oberen Theißbeckens. Einfluss der deutschen Bevölkerung auf die anderen Ethnien der Region. – Satu Mare – Tübingen : GEDO, 2003. – S. 279 – 286.
4. Hvozdyak O. Deutsches Lehngut in den ukrainischen Mundarten Transkarpatiens // Interethnische Beziehungen im rumänisch-ungarisch-ukrainischen Kontaktraum vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart. – Satu Mare -Tübingen, 1999. – S. 404 – 422.
5. Österreichisches Wörterbuch. – Wien : Verlag Jugend und Volk, 2001. – 984 S.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДОБРАЖЕННЯ КУЛЬТУРНО-НАЦІОНАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Геворгян К.Л.

Київський національний лінгвістичний університет

Мова – це система символів, вона є інструментом мислення та спілкування людей. Це національний перевізник культури. Використання різних мовних одиниць обов'язково відображає унікальні етнічні та культурні традиції її носіїв, які стосуються етики, звичаїв, цінностей, релігійних переконань, міжособистісних стосунків. Розглянемо три аспекти вивчення мови, виходячи з семантичної організації сучасної лінгвістики, морфології і комунікативних функцій на прикладі української та китайської мов.

Розглянемо мовну ситуацію у такому форматі, як: хто, якою мовою, у якій ситуації, кому і про що говорить. Наприклад: коли китаєць робить українці комплімент і каже «你真漂亮» (ти дуже красива)] українка зазвичай відповість «谢谢» (дякую), однак якщо іноземець скаже таке китаєць, він ніколи не почує таку відповідь. Як інший приклад, якщо вчитель у Китаї каже іноземному

студенту «你汉语说得很好!» (Ви дуже добре розмовляєте китайською мовою), він має відповісти: «我说得不好» (я погано розмовляю), тоді це буде відповідати особливостям китайської культури. Якщо ж, така ситуація виникне в Україні, то студент такою відповіддю змусить викладача відчувати себе ніяково.

У відповідності до ступеню подібності та відмінності лексики в національній культурі, етнічні та культурні особливості лексики української та китайської мови можна поділити на три категорії:

1). Слова, значення яких є основним еквівалентом поняття в культурі. Такі слова в українському мовознавстві та культурології називаються співставними. Їх культурне значення пов'язане з невеликою різницею у двох мовах, вони можуть бути перекладені безпосередньо. Наприклад, в українській мові слово «веселка», в китайській – «彩虹», обидва слова викличуть асоціації з поняттям «щасливий, прекрасний». В українській мові слова «лівий, правий» окрім свого основного також мають соціально-політичне значення, яке вказує на політичну приналежність чи політичну орієнтацію; в китайській мові ці слова мають еквівалентні значення.

2). Слова, які мають культурне відображення значення тільки в одній мові. Такі слова заслуговують на особливу увагу. У будь-якому мовному середовищі ми часто стикаємося з деякими перешкодами в розумінні, іноді навіть може виникнути нечітке розуміння ситуації. Причина в тому, що під час вивчення іноземної мови недостатньо уваги приділяється вивченню національної культури країни, мова якої вивчається. Наприклад, в українській мові слово «фрукт» крім свого основного значення ще може використовуватись як метафора в значенні «хлопець», в той час як в китайській мові слово «фрукт» не викликає такої асоціації.

3). Слова, культурне значення яких пов'язане з зовсім різними поняттями. Такі слова як в українській так і в китайській мовах зовні повністю еквівалентні, але їх культурно-національний зміст відрізняється, іноді навіть має протилежне значення, тому що кожне з них може викликати різні асоціації. Наприклад, в українській мові слово «лелека», є символом вірності сім'ї, Батьківщині. У китайському «鹤» є символом довголіття. В українській мові «плакуча верба» є символом меланхолії, в той час як в китайській мові «垂柳» зазвичай асоціюється зі спокійним, неквапливим життям.

ЛІТЕРАТУРА

1. 葛本仪《汉语词汇研究》，山东教育出版社，1985年.
2. 黄伯荣、廖序东主编《现代汉语》，高等教育出版社，1991年.
3. 杨德峰《汉语与文化交际》，北京大学出版社，1993年.
4. 常敬宇《汉语词汇与文化》，北京大学出版社，1998年.
5. 罗常培《语言与文化》，语文出版社，1989年.
6. Головаха Є.І. Психологія людського взаєморозуміння / Н.В. Паніна, Є.І. Головаха – Київ, 1989 – 189 с.
7. Стельмахович М.Г. Мовний етикет // Культура слова. – К., 1981. – Вип. 20. – с. 132-132.